

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 361/2023-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Michalom Treščákom ml., advokátom, Štúrova 17, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K2-39 Cpr 3/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K2-39 Cpr 3/2015 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K2-39 Cpr 3/2015 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie v sume **2 500 eur**, ktoré **j e** jej Mestský súd Košice **p o v i n n ý** vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Košice **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **796,28 eur** a zaplatiť ich právnenému zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a jej argumentácia

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. júna 2023 a prijatou na ďalšie konanie uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 361/2023-14 z 27. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov

podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Košice (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pôvodne na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 39 Cpr 3/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje prikázať mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, žiada priznať finančné zadostučinenie vo výške 8 000 eur a požaduje tiež náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. V napadnutom konaní sa sťažovateľka žalobou podanou na okresnom súde v novembri 2015 domáhala určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a zaplatenia náhrady mzdy. Okresný súd rozsudkom z 24. februára 2021 určil, že sťažovateľke dané okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné, pracovný pomer medzi ňou a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“) končí právoplatnosťou rozsudku a nárok na náhradu mzdy vylúčil na samostatné konanie, v ktorom bude rozhodnuté aj o trovách konania. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 6 CoPr 8/2021 zo 14. februára 2022 zrušil rozsudok z 24. februára 2021 vo výroku o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru a o určení, že pracovný pomer končí právoplatnosťou rozsudku, a v zrušenom rozsahu vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie. Okresný súd následne rozsudkom z 20. februára 2023 žalobu zamietol a sťažovateľku zaviazal na náhradu trov konania.

3. Od podania žaloby uplynulo skoro 8 rokov, do dnešného dňa konanie nie je právoplatne skončené. Dĺžka konania nie je podľa sťažovateľky primeraná, ako celok nie je ospravedlňiteľná ani ústavne akceptovateľná. Vec nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti, skôr zapadá do bežnej agendy všeobecných súdov. Nie je možné zistiť také skutočnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ťarchu sťažovateľky pri posudzovaní, či a z akých dôvodov došlo k zbytočným prietahom. Potrebné je zohľadniť význam sporu pre sťažovateľku, ktorá si uplatňuje nárok na náhradu mzdy, takémuto konaniu sa mala venovať zvýšená pozornosť. Sťažovateľka pod vplyvom súdneho konania dosiahla dôchodkový vek, na výsledku má eminentný záujem, keďže pri výpočte dôchodku sa vychádza z jej celkového príjmu. Z hľadiska postupu súdu sťažovateľka uvádza chronológiu pojednávania. Dĺžka konania je poznačená viacerými obdobiami nečinnosti súdu a neefektívnou činnosťou súvisiacou s uskutočňovaním pojednávania a ďalších úkonov. Od apríla 2020 do decembra 2022 bola vec 9-krát odročená z dôvodu na strane súdu. Rozsudok vyhlásený 20. februára 2023 nebol sťažovateľke doručený ku dňu podania ústavnej sťažnosti. V elektronickom súdnom spise nie je žiadna zmienka o predĺžení lehoty na vyhotovenie rozsudku. V roku 2019 došlo vzhľadom na dĺžku súdneho konania k zmene zákonného sudcu.

II.

Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľky

II.1. Vyjadrenie mestského súdu:

4. Podpredsedníčka mestského súdu uviedla nasledujúci prehľad úkonov súdu:

- Sťažovateľka podala 2. novembra 2015 žalobu na okresnom súde.

- Sťažovateľka bola 10. novembra 2015 vyzvaná na špecifikáciu uplatňovanej náhrady mzdy a žalobný návrh bol doručený na vyjadrenie žalovanému, vyjadrenie žalovaného bolo doručené 26. novembra 2015.
- V januári 2016 bol určený termín pojednávania na 2. máj 2016. Z dôvodu účasti na vzdelávacom podujatí zákonnej sudkyne bolo pojednávanie preročené na 8. september 2016, ktorého termín bol zrušený pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne a nový termín pojednávania bol stanovený na 12. január 2017.
- Pojednávanie 12. januára 2017 sa uskutočnilo a bolo odročené na 30. marec 2017.
- Pojednávanie 30. marca 2017 sa uskutočnilo, rovnako pojednávania 15. júna 2017, 19. októbra 2017, 19. februára 2018, 31. mája 2018, 29. októbra 2018 a 18. februára 2019. Na všetkých týchto pojednávaniach boli vypočutí viacerí svedkovia.
- Pojednávanie určené na 27. máj 2019 bolo odročené z dôvodu vyšetrenia zákonnej sudkyne.
- Spis bol 5. septembra 2019 pridelený do súdneho oddelenia nového zákonného sudcu JUDr. Petra Kubeja z dôvodu odchodu zákonnej sudkyne do starobného dôchodku.
- Právny zástupca sťažovateľky požiadal 19. septembra 2019 o určenie termínu pojednávania, na čo mu bolo odpovedané 23. septembra 2019, že sudca pristúpi k určeniu po oboznámení sa so spisom a v súlade s objektívnymi možnosťami vytvorenými aj v jeho súdnom oddelení.
- Dňa 3. decembra 2019 bolo určené pojednávanie na 5. február 2020. Pojednávanie sa uskutočnilo a bolo odročené na 8. apríl 2020, z technických príčin na strane súdu bolo odročené na 15. apríl 2020.
- Pojednávanie určené na 15. apríl 2020 bolo zrušené pre vyhlásenú mimoriadnu situáciu (COVID-19), nový termín pojednávania bol stanovený na 6. júl 2020. Pojednávanie bolo zrušené pre prekážky na strane súdu a nový termín bol stanovený na 19. august 2020.
- Na pojednávaní 19. augusta 2020 bolo vyhlásené uznesenie o ukončení dokazovania a na účely vyhlásenia rozsudku bolo pojednávanie odročené na 9. september 2020. Dátum vyhlásenia rozsudku bol zrušený z osobných dôvodov na strane sudcu.
- Dňa 23. septembra 2020 bol stanovený nový termín pojednávania na 18. november 2020. Termín pojednávania bol zrušený pre neodkladné ošetrovanie sudcu, zároveň bol stanovený nový termín pojednávania na 16. december 2020. Tento termín pojednávania bol zrušený pre nepriaznivú situáciu v súvislosti s ochorením COVID-19.
- Ďalšie pojednávanie určené na 4. január 2021 bolo zrušené pre pretrvávajúcu nepriaznivú pandemickú situáciu a karanténu sudcu.
- Na pojednávaní 24. februára 2021 bol vyhlásený rozsudok.
- Dňa 8. júla 2021 sa žalovaný proti rozsudku odvolal.
- Spis bol 18. novembra 2021 po vykonaní potrebných úkonov predložený krajskému súdu, na ktorom sa nachádzal do 16. februára 2022, keď bol vrátený s rozhodnutím, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a v rozsahu zrušenia vec vrátená na ďalšie konanie.

- Dňa 5. apríla 2022 bolo určené pojednávanie na 8. jún 2022. Telefonicky bolo 8. júna 2022 právnym zástupcom sporových strán oznámené, že pojednávanie sa neuskutoční z dôvodu zdravotných problémov na strane zákonného sudcu.
- Dňa 13. júna 2022 bolo určené pojednávanie na 3. august 2022. Toto pojednávanie bolo zrušené a nový termín bol stanovený na 12. september 2022 a ďalšie na 17. október 2022.
- Pojednávanie sa uskutočnilo a bolo odročené na 23. november 2022. Pojednávanie sa neuskutočnilo a bolo odročené na 19. december 2022. O odročenie tohto pojednávania požiadal právny zástupca žalovaného, súd jeho žiadosti vyhovel a stanovil nový termín pojednávania na 25. január 2023.
- Pojednávanie 25. januára 2023 sa uskutočnilo a bolo odročené na 20. február 2023, keď bol vyhlásený rozsudok. Lehota na jeho vyhotovenie bola predsedom súdu predĺžená opakovane, a to do 21. mája 2023. Rozsudok bol právnym zástupcom sporových strán odoslaný 16. júna 2023.

5. Podpredsedníčka mestského súdu uviedla, že sťažovateľka namieta predovšetkým obdobie odročovaných pojednávanií po 8. apríli 2020, ktoré podľa názoru sťažovateľky boli zrušované výlučne z dôvodov na strane súdu. Nebolo však možné pojednávať v určitých časových úsekoch z objektívnych dôvodov pre nepriaznivú pandemickú situáciu v súvislosti s ochorením COVID-19 v zmysle zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nakažlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávanií, hlavných pojednávanií a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu v znení neskorších predpisov. Poukázala na to, že väčšina pojednávanií bola odročovaná s odstupom jedného až dvoch mesiacov, čo je pripísané na ťarchu zákonného sudcu. Paradoxne ak by pojednávania boli odročované s odstupom 3 – 4 mesiacov, počet odročených pojednávanií by bol zjavne nižší. Predovšetkým s prihliadnutím na pandemické opatrenia je nutné pripustiť, že celková dĺžka konania vzhľadom na predmet sporu je neadekvátne a ústavne neakceptovateľná. Napriek uvedenému konštatovaniu považuje podpredsedníčka sťažovateľkou žiadané finančné zadost'učinenie za neprimerane vysoké.

II.2. Replika sťažovateľky:

6. Sťažovateľka upriamila pozornosť na neadekvátnosť a ústavnú neakceptovateľnosť celkovej dĺžky konania. Trvala na opodstatnenosti výšky uplatneného nároku na finančné zadost'učinenie so zreteľom na celkovú dĺžku konania, právnu zložitnosť a skutočnosť, na koho strane existovali dôvody na zjavne neadekvátne odročovanie pojednávanií vplývajúce na efektívnosť konania. Prieťahy boli realizované primárne sudcom JUDr. Kubejom, ale ani predchádzajúca sudkyňa v roku 2016 nevykonala žiadny efektívny procesný úkon. V roku 2019 sa uskutočnilo iba jedno pojednávanie. Iba jedno pojednávanie bolo odročené na žiadosť strany (žalovaného), všetky ostatné s prihliadnutím na dôvody na strane zákonného sudcu a neefektívny výkon súdnej moci. Nesúhlasila s názorom, že predovšetkým namieta odročovanie pojednávanií počas nepriaznivej pandemickej situácie. Pandemické opatrenia boli uplatňované v nadväznosti na aktuálnu situáciu, ktorá bola nepriaznivá iba v určitých intervaloch. Z dôvodu pandemickej situácie boli odročené len tri pojednávania, preto pandemické dôvody nezapríčinili ani štvrtinu odročených pojednávanií.

Upriamuje pozornosť na možnosť realizácie pojednávania spôsobom, ktorému v zásade nebránila pandemická situácia (§ 175 Civilného sporového poriadku), a na zníženie relevancie odročovania pojednávania v pandemickej situácii. Tiež je potrebné brať na zreteľ osobitnú situáciu sťažovateľky, povahu konania, kde vystupuje ako slabšia strana, a následky neprimerane dlhého súdneho konania. Aj vzhľadom na nemožnosť zaradenia konania medzi osobitne náročné či zložité zohľadňuje uplatňovaná výška zadosťučinenia všetky nepriaznivé následky prietáhov.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Súdne konanie je potrebné viesť rýchlo, účelne a bez prietáhov. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v každom súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (I. ÚS 96/2019). Nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07). Okresný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu, aby smeroval k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádzala v predmetnej veci počas konania.

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého obsah je v zásade rovnaký (IV. ÚS 302/2020), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje v rámci okolností konkrétneho prípadu tri základné kritériá, ktorými sú (1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07).

9. Vo vzťahu k prvému kritériu právnej a faktickej zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že spory o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru spojené s náhradou mzdy z pracovného pomeru predstavujú štandardnú agendu všeobecných súdov (s účinnosťou od 1. júla 2016 je však kauzálne príslušných len osem súdov) v judikatúre dostatočne rozpracovanú, preto tieto veci nemožno posudzovať spravidla ako právne zložité, hoci skutková zložitosť sa nedá v konkrétnych prípadoch úplne vylúčiť. Po skutkovej stránke ústavný súd nezistil prítomnosť zložitosti veci. Mestský súd nenamietal tvrdenia sťažovateľky, že vec nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti a ide o bežnú vec.

10. Podľa povahy sporu (o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru, ktorý je zdrojom príjmov sťažovateľky) ide o vec, kde sa predpokladá osobitná pozornosť venovaná efektívnemu a rýchlemu postupu súdu, aby bol naplnený účel súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a skončená a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (napr. I. ÚS 142/03, I. ÚS 145/03, I. ÚS 419/2013). Pracovnoprávne spory a mzdové nároky z nich považuje ústavný súd za spory mimoriadne citlivej povahy (II. ÚS 32/02, IV. ÚS 82/02, IV. ÚS 4/05, III. ÚS 35/07, III. ÚS 1/09), ktoré pripúšťajú prísnejšie posudzovanie zbytočných prietáhov.

11. Právoplatné rozhodnutie o žalobe pre sťažovateľku nepochybne subjektívne malo význam, relevanciu má aj skutočnosť, že od príjmu z pracovného pomeru závisí zákonný nárok na dôchodkovú dávku. Aj z hľadiska dohovoru pracovnoprávne spory z povahy vyžadujú rýchle rozhodnutie (rozsudok Komacheva proti Rusku z 29. 1. 2004, sťažnosť č. 53084/99, bod 56).

12. Pokiaľ ide o kritérium správania sťažovateľky, ústavný súd sa stotožnil s jej tvrdením, že na jej ťarchu nemožno pripísať žiadne skutočnosti, ktoré by mali za následok zbytočné prietahy v napadnutom konaní. Mestský súd nevzniesol v tomto smere žiadnu námietku.

13. V súvislosti s hodnotením samotného postupu všeobecného súdu ako tretieho kritéria ústavný súd konštatuje, že obsah súdneho spisu, s ktorým sa oboznámil, potvrdzuje priebeh konania opísaný sťažovateľkou a mestským súdom. Mestský súd opis úkonov uvedený v ústavnej sťažnosti potvrdil a vo svojom vyjadrení ho len spresnil, ústavný súd preto považoval priebeh konania za nespornú skutočnosť a detailnejšie neuvádzal ďalšie úkony.

14. Predmetom prieskumu v tomto konaní je postup okresného (teraz mestského) súdu od doručenia žaloby. Ústavný súd konštatuje, že od podania žaloby do podania ústavnej sťažnosti uplynulo 7 rokov, 7 mesiacov a 7 dní, pričom iba 3 mesiace z tohto obdobia sa vec nachádzala na inom súde ako na mestskom súde na rozhodnutie o opravnom prostriedku. Mestský súd pripustil, že celková dĺžka konania je neadekvátna a ústavne neakceptovateľná a ústavný súd nemá dôvod s týmto tvrdením nesúhlasiť. Navyše ak v poradí prvý rozsudok mestského súdu bol vydaný až 24. februára 2021 (po 5 rokoch a 3 mesiacoch) a druhý rozsudok bol vydaný 20. februára 2023 (po 7 rokoch a 3 mesiacoch od podania žaloby). Ako samotná sťažovateľka namietala, súd nariadil viacero termínov pojednávania, uskutočnil ich napokon 14 (keď otvoril pojednávanie) a 14 termínov zrušil (primárne z dôvodov na strane súdu). Uvedené číselné vyjadrenia by neboli samy osebe podstatné, ak by postup súdu dôraznejšie smeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky.

15. Sťažovateľka správne uvádza, že postup súdu sa vyznačuje neefektívnosťou. Ústavný súd dodáva, že len v menšom rozsahu aj jeho nečinnosťou, pretože dlhšie obdobia bez akejkoľvek činnosti okresného súdu sa nevyskytli. O neefektívnosti postupu svedčí napríklad to, že prvé pojednávanie bolo napriek viacerým úkonom súdu otvorené viac ako rok po podaní žaloby. K dĺžke konania nepochybne prispela aj zmena zákonného sudcu v roku 2019 vo fáze pred záverečnými rečami. K celkovej dĺžke konania prispelo okrem už uvedeného neefektívneho nariadovania a zrušovania pojednávania aj opakované predlžovanie lehoty na vypracovanie rozsudkov (4 a 5 mesiacov). Po vrátení veci z odvolacieho súdu okresný súd až po 8 mesiacoch otvoril ďalšie pojednávanie. Viaceré úkony súdu boli vykonávané izolovane, bez zohľadnenia nasledujúceho kroku a možnosti ich vykonať spoločne. Z celkového postupu súdu tak vyplýva, že nevenoval primeranú pozornosť povahe sporu a postupoval, ako keby išlo o bežnú vec bez akejkoľvek priority.

16. Ústavný súd nemá ambíciu stavať sa do pozície, aby všeobecnému súdu prikazoval, ako má posúdiť jednotlivé procesné úkony strán a ako mal viesť súdne konanie, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Ide o primárnu úlohu okresného súdu zvoliť taký postup, aký považuje v konkrétnych okolnostiach prípadu za najvhodnejší. Úlohou ústavného súdu je vyhodnotiť postup ako celok z hľadiska označeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

17. Ústavný súd vzal pri posudzovaní postupu okresného súdu do úvahy aj všeobecne známu skutočnosť, že mimoriadne opatrenia proti šíreniu ochorenia COVID-19 ovplyvnili aj riadnu činnosť súdov od marca roku 2020. V okolnostiach bolo zasiahnuté do vykonávania pojednávania, pretože mestský súd bol pripravený ich uskutočniť (apríl 2020, december 2020 až február 2021) a práve prijaté opatrenia ho obmedzili. Mestský súd neuviedol žiadny presvedčivý dôvod na svoju obranu, pre ktorý nebolo možné pojednávať, prípadne rozhodnúť vo veci ešte v období predchádzajúcom vyhláseniu protipandemických opatrení, na ktoré „pripadá“ viac ako polovica doterajšej dĺžky konania. Zo štrnástich neuskutočnených pojednávania boli len 3 samotným mestským súdom zrušené s priamym odkazom na protipandemické opatrenia.

18. Zistené skutočnosti sú tak postačujúce na vyvodenie konečného záveru, že celková dĺžka napadnutého konania je z ústavného hľadiska neakceptovateľná. Postup okresného súdu, resp. mestského súdu v napadnutom konaní nesmeroval efektívne k rýchlemu odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky. Hlavne svojím neefektívnym postupom prispel podľa zistenia ústavného súdu k dĺžke napadnutého konania v takom rozsahu, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd vyslovil, že toto právo sťažovateľky porušené bolo (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Príkaz vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

19. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

20. Ústavný súd v nadväznosti na svoje zistenia prikázal mestskému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu). Tento príkaz by vzhľadom na namietané a zistené porušenie základného práva, na nepredloženie spisu odvolaciemu súdu i na doterajšie právoplatné neskončenie konania mal byť konajúcemu súdu adresovaný. Aj po vrátení spisu z odvolacieho súdu bude mestský súd vykonávať ďalšie úkony, ktorými môže ovplyvniť právoplatné skončenie, a tak i dĺžku konania.

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

22. Sťažovateľka sa domáhala priznania finančného zadost'učinenia v sume 8 000 eur, ktoré odôvodnila predmetom konania, dĺžkou konania a zbytočných prieťahov, efektívnosťou vedenia konania, zložitosťou veci, významom veci pre sťažovateľku, nemožnosťou obnovenia stavu pred porušením.

23. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení výšky primeraného zadost'učinenia zohľadnil ústavný súd svoju judikatúru a zásadu spravodlivosti, ako aj skutočnosť, že sťažovateľka mohla dôvodne pociťovať

právnú neistotu spôsobenú neúčinným postupom mestského súdu. Do úvahy zobral tiež celkovú dĺžku konania, postoj a správanie sťažovateľky v súdnom konaní. Zohľadnené bolo aj zavinenie súdu vo vzťahu k možnostiam urýchliť svoje konanie. Ústavný súd dospel vzhľadom na uvedené k záveru, že primerané finančné zadosťučinenie v tejto veci predstavuje sumu 2 500 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia ústavný súd nevyhovел (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

24. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 796,28 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

25. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [ďalej len „vyhláška“ (§ 11 ods. 3 vyhlášky)]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je v sume 208,67 eur a hodnota režijného paušálu je v sume 12,52 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu, replika). Právny zástupca sťažovateľky je subjektom registrovaným pre daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) ako jej platiteľ, preto bola výsledná suma zvýšená o príslušnú sadzbu DPH.

26. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. augusta 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu